

**Ključne skupne ugotovitve samoevalvacije druge
polovice študijskih programov prve in druge stopnje
Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani
v letu 2015**

Ljubljana, januar 2016

V letu 2015 so skrbniki študijskih programov Fakultete za družbene vede opravili samoevalvacijo druge polovice študijskih programov prve in druge stopnje, in sicer tistih, ki niso bili evalvirani v okviru projekta KUL (2014). Samoevalvacijo študijskih programov so skrbniki opravili na podlagi pripravljenega vprašalnika s strani UL SKAP. Skupne ugotovitve so pripravljene na podlagi posredovanih poročil s strani skrbnikov študijskih programov 1. in 2. stopnje.

V letu 2015 so bile opravljene samoevalvacije na naslednjih **prvostopenjskih** programih:

- **Univerzitetni študijski program Analitska sociologija**, samoevalvacijo opravila izr. prof. dr. Hajdeja Iglič
- **Univerzitetni študijski program Kulturologija**, samoevalvacijo opravila izr. prof. dr. Karmen Šterk
- **Univerzitetni študijski program Mednarodni odnosi**, samoevalvacijo opravil prof. dr. Zlatko Šabić
- **Univerzitetni študijski program Novinarstvo**, samoevalvacijo opravil doc. dr. Igor Vobič
- **Univerzitetni študijski program Politologija – Študije politike in države**, samoevalvacijo opravil izr. prof. dr. Žiga Vodovnik
- **Visokošolski študijski program – Družboslovna informatika**, samoevalvacijo opravila izr. prof. dr. Katja Lozar Manfreda.

Ključne skupne ugotovitve prvostopenjskih študijskih programov:

Na podlagi posredovanih poročil s strani predstojnikov kateder o samoevalvaciji na ravni študijskih programov 1. stopnje, ugotavljamo, da potekajo na vseh evalviranih programih **srečanja v okviru mesečnih sej kateder**, na katerih **se izvajalci pogovarjajo o kakovosti izvedbe posameznega programa** in sicer se vsebinska področja nanašajo na: obseg študijskih obveznosti, na možnosti med-predmetnega povezovanja pri seminarskem in raziskovalnem delu, izvedbo študijskega procesa glede na tedenske načrte pri posameznih predmetih, stopnjo splošnega zadovoljstva s študijem, težave študentov (predvsem prvih letnikov) pri opravljanju študijskih obveznosti, predpisano študijsko literaturo pri posameznem predmetu, odnose med študenti in učitelji, priporočila sodelavcem - pedagogom pri delu v razredu, povezovanje raziskovalnega in pedagoškega dela, prehodnost, zaključevanje študija, kompetence in zaposljivost diplomantov, promocijo študija med študenti, prekrivanje morebitnih vsebin in s tem povezanimi potrebami po spremembah - prenovi programa, kadrovske zadeve.

Na srečanjih sej kateder so večinoma bile **predlagane naslednje izboljšave prvostopenjskih programov**: bolj enakomerna razporeditev predmetov, izboljšanje poučevanja, večja vsebinska povezava z drugimi programi na fakulteti, manjše spremembe predmetnika, odprava morebitnih pomanjkljivosti pri posameznem predmetu, nadaljevanje in nadgradnja promocijskih aktivnosti, srečanja, ki so namenjena motivaciji za zaključevanje študija ter pomoč študentom pri pripravi diplomskega dela, analize glede obremenitve študentov po letnikih in semestru na programu.

Večinoma so bile **izvedene naslednje izboljšave**: vsebinska prenova predmetov, novi pedagoški pristopi, večji obseg praktičnih znanj, spremembe nosilcev, večje povezovanje med predmeti znotraj posameznega letnika, izboljšanje motivacije za študij s pomočjo krepitve tutorskega dela, večja prisotnost študentov in študentk na predavanjih in seminarjih, bolj enakomerna porazdelitev mentorskega dela med učitelji in učiteljicami na programu, nadaljevanje promocijskih aktivnosti za posamezni študijski program, pregled obveznosti študentov po letnikih in semestrih na programu.

Način vključevanja deležnikov poteka na evalviranih študijskih programih kontinuirano na več ravneh. Glede na posredovana samoevalvacijska poročila so bili v refleksijo in načrte izboljšav posameznih študijskih programov 1. stopnje na sestankih kateder vključeni vsi *visokošolski učitelji in sodelavci* posamezne katedre, kot tudi visokošolski učitelji in sodelavci drugih kateder. Poleg tega so v sestanke kateder, glede izboljšav posameznih programov redno vključeni tudi *študentje*, prek svojih predstavnikov na posamezni katedri, tutorskega sistema, na nekaterih katedrah tudi prek fokusnih skupin, s sodelovanjem na okroglih mizah, prek anket. Glede izvedbe študijskega programa predstojniki izvajajo tudi individualne pogovore s predstavniki študentov posameznega študijskega programa. Na nekaterih katedrah pa je praksa tudi ta, da zadnji dve uri izvedenega predmeta namenijo refleksiji o načinu izvajanja predmeta ter predlogih študentov o potrebnih izboljšavah. Kot ugotavljamo iz posredovanih samoevalvacijskih poročil, večina kateder v načrte izboljšav posameznih študijskih programov vključuje tudi *strokovne sodelavce* fakultete, prek razprav v delovnih skupinah, komisijah in ostalih organih upravljanja fakultete. V refleksijo študijskih programov katedre vključujejo tudi *zunanje sodelavce*, ki so vabljeni na seje posameznih kateder, z namenom, da aktivno sodelujejo pri oblikovanju izboljšav posameznega programa. Na določenih programih so zunanji sodelavci s svojimi pristopi izboljšav študijskega programa vključeni prek različnih praktikumov in praktičnega usposabljanja, prek mreže mentorstev, ponekod pa tudi z neformalnimi pogovori z zunanjimi sodelavci, kjer se oblikujejo ideje za ukrepe izboljševanja kakovosti posameznega programa. V refleksijo spremljanja posameznih študijskih programov so vključeni tudi različni potencialni in dejanski *delodajalci*. Predstojniki nekaterih kateder poročajo, da je v zadnjih letih vključenih v proces spremljanja študijskih programov manj državnih institucij, ki so prej v večji meri zaposlovale naše diplomante, so pa sedaj bolj vključeni različni inštituti in podjetja naših bivših diplomantov. Z rednim sodelovanjem na različnih javnih razpravah, okroglih mizah in podajanjem različnih strokovnih mnenj pa katedre vključujejo v proces spremljanja študijskih programov tudi *druge deležnike* iz širšega okolja.

Na vseh evalviranih programih je za **podporo študentom** na voljo turski sistem, ki ga izvajata učitelj tutor in študent tutor (po dva študenta na program). Turski sistem je usmerjen v pomoč študentom pri opravljanju študijskih obveznosti, informiranju, integraciji študentov v akademsko skupnost. Na večini študijskih programov so organizirana različna družabna srečanja, sodelovanje posameznih kateder z različnimi društvi, neformalna druženja s študenti posameznega programa, komunikacija s študenti prek različnih družabnih omrežij, kjer lahko študenti poročajo o morebitnih problemih. Na posameznih katedrah pa študente tudi prek svojih spletnih strani spodbujajo k sodelovanju na različnih projektih, mednarodnih izmenjavah, o evropskih razpisih za nagrade, izvajajo individualne pogovore s predstavniki

študentov posameznega študijskega programa, organizirajo različne seminarje za hitrejše zaključevanje študija.

Glede **spremljanja kakovosti pedagoškega procesa na ravni posameznih predmetov in med-predmetnega povezovanja** poročajo predstojniki kateder, da so na evalviranih programih bile izvedene vsebinske analize predmetov na posameznem študijskem programu, ki so bile namenjene predvsem odpravi prekrivanja med posameznimi predmeti, s tem namenom so na posameznih katedrah organizirali dodatna usklajevanja med nosilci posameznih predmetov, na nekaterih programih so s tem namenom oblikovali seznam temeljne literature. Predstojniki kateder poročajo tudi o med-predmetnem povezovanju med posameznimi predmeti, o vertikalnem in horizontalnem povezovanju predmetov na posameznem študijskem programu. Z natančnim pregledom obveznosti študentov po letnikih in semestrih so bile odpravljene razlike v obremenitvah študentov.

Kakovost pedagoškega procesa na posameznih katedrah sistematično spremljajo tudi z rednimi letnimi razgovori, z izmenjavo informacij o metodah ocenjevanja in poučevanja, z vzpostavitvijo skupnih raziskovalnih in projektnih nalogah, z vključevanjem študentov v aktivnosti izven fakultete, s povezovanjem strokovnjakov iz prakse v domačem in tujem okolju, z izvedbo rednih letnih individualnih razgovorov (intervjuji) s predstavniki študentov posameznega študijskega programa, z obravnavo poročil o izvedbi študentskih in tutorskih poročil, s sprotno samoevalvacijo izvedbe posameznih predmetov.

Glede **skrbi za internacionalizacijo** ugotavljamo, da katedre spodbujajo študente prvostopenjskih programov za opravljanje dela študijskih obveznosti v tujini z organizacijo okroglih miz, na katerih študenti, ki so bili že na izmenjavi, predstavijo pozitivne izkušnje študentske izmenjave. Prav tako tutorji učitelji, kakor tudi koordinatorji za mednarodno izmenjavo po posameznih katedrah izvajajo ttorske sestanke, ki so namenjeni podpori študentov glede izvedbe izmenjave, predvsem glede vsebinske podpore študentom. Nekatere katedre imajo na svojih spletnih straneh objavljene tudi primere dobrih praks svojih študentov glede mednarodne izmenjave. Študentsko izmenjavo predstojniki kateder ocenjujejo tudi kot najboljšo pripravo domačih študentov za delovanje v mednarodnem prostoru.

V **izvajanje predmetov v angleškem jeziku so na prvi stopnji** vključeni tuji študenti, kar domačim študentom daje možnost spremljanja predavanj in izvajanja obveznosti v tujem jeziku. V okviru izvedbe krajših predavanj na posameznih študijskih programih so vabljeni tudi gostujoči predavatelji iz tujine, prav tako pa posamezni visokošolski učitelji iz posameznih kateder predavajo tudi na tujih univerzah, kar prispeva k širšemu poznavanju in internacionalizaciji posameznih fakultetnih študijskih programov.

Vsi zaposleni na fakulteti so **prek različnih fakultetnih komunikacijskih kanalov** (e-pošte, spletnih strani, intraneta, FDV napovednika, organov fakultete...) **obveščeni** v zvezi s seminarji, delavnicami in aktivnostmi, ki so za ta namen organizirana bodisi znotraj/zunaj fakultete ali pa v okviru UL.

Predstojniki kateder poročajo, da se pedagogi in raziskovalci, ki sodelujejo pri posameznem študijskem programu **dodatno izpopolnjujejo** v okviru delavnic, seminarjev, ki so bila organizirana v okviru projekta KUL glede različnih novih pristopih poučevanja (delavnica Učinkovito delovanje skupin, delavnica e-učenje Moodle, seminar Osnove visokošolske didaktike. Redno se udeležujejo različnih individualnih pedagoških in raziskovalnih usposabljanj v tujini, mednarodnih znanstvenih konferenc, gostovanj na tujih univerzah. Udeležujejo se tudi poletnih in zimskih šol, mnogi pa so tudi člani v različnih domačih ter mednarodnih strokovnih združenjih.

Od septembra 2014 potekajo na fakulteti intenzivne priprave na reakreditacijo fakultetnih programov, v katerega so vključene vse katedre s svojimi programi. V letu 2016 bomo pričeli s samim procesom prenove študijskih programov.

Konkretni predlogi, ki so jih zapisali predstojniki prvostopenjskih študijskih programov v samoevalvacijskih poročilih so: sistem študija po načelu 3+2, zmanjšanje števila predmetov na letnik: iz 12 na 10, zmanjšanja števila KT iz 240 na 180, uvajanje predmetov s polovičnim številom KT (6 in 3 KT), večji delež aplikativnih in praktičnih predmetov, sprememba v vertikalni strukturi predmetov (od splošnih k temeljnim in posebnim predmetom), več izmenjav predmetov z drugimi katedrami na fakulteti, kadrovska prenova s poudarkom na večjem vključevanju mlajših sodelavcev.

V letu 2015 so bile opravljene samoevalvacije na naslednjih **drugostopenjskih** programih:

- **Magistrski študijski program Družboslovna informatika,** samoevalvacijo opravil izr. prof. dr. Gregor Petrič
- **Magistrski študijski program Evropske študije,** samoevalvacijo opravila prof. dr. Andreja Jaklič
- **Magistrski študijski program Novinarske študije,** samoevalvacijo opravila prof. dr. Melita Poler Kovačič
- **Magistrski študijski program Obramboslovje,** samoevalvacijo opravila doc. dr. Maja Garb

Ključne skupne ugotovitve drugostopenjskih študijskih programov:

Na podlagi posredovanih evalvacijskih poročil skrbnikov ugotavljamo, da se tudi izvajalci drugostopenjskih programov **redno letno večkrat srečujejo** in sicer na rednih sejah kateder, kakor tudi na posebnih sestankih izvajalcev predmetov. Prav tako se tudi na drugi stopnji izvajalci na srečanjih pogovarjajo o **kakovosti izvedbe programa**, o vsebini in izvedbi posameznih predmetov, med-predmetnem povezovanju na drugi stopnji, o stopnji zaključevanja študija, o organizaciji motivacijskih sestankov za zaključevanje študija, o izvedbi projektnega skupinskega dela, o oblikah sodelovanja s podjetji, o internacionalizaciji, o ugotavljanju prekrivanja in podvajanju vsebin, o zadovoljstvu študentov s posameznim študijskim programom in možnih izboljšavah in prenovi drugostopenjskih študijskih programov, prav tako tudi o vsebinskih in izvedbenih načrtih za naslednja študijska leta.

Po poročanju predstojnikov evalviranih drugostopenjskih programov so bili **predlogi izboljšav** na posameznih programih večinoma uspešno implementirani in sicer: organizacija motivacijskih seminarjev, horizontalno povezovanje med predmeti, sodelovanje s podjetji, izboljšave znotraj posameznih predmetov, usklajevanju izvedbenih učnih načrtov, prilagoditve načina dela pri posameznih predmetih, organizacija družabnih aktivnosti za študente in učitelje, promocijske aktivnosti programov. Med ovirami, ki so jih skrbniki zapisali so premajhna finančna sredstva in obremenjenost izvajalcev.

V refleksijo in načrte izboljšav drugostopenjskih študijskih programov so po poročanju skrbnikov študijskih programov bili **vključeni** visokošolski učitelji in sodelavci posameznih študijskih programov 2. stopnje na rednih srečanjih kateder in ob neformalnih srečanjih, prav tako so bili vključeni študenti 2.

stopnje (prek anket, ki jih izvajajo posamezne katedre, kakor tudi z izvedbo intervjujev med študenti posameznega drugostopenjskega programa). Vključenost študentov na posamezni katedri poskušajo povečevati z izvedbo strokovnih ekskurzij, organizacijo vsakoletnih piknikov, prek Alumnijev in njihovih delodajalcev. V načrte izboljšav so vključeni tudi strokovni sodelavci, predvsem je pomembna vloga strokovnih služb pri spodbujanju študentov pri zaključevanju študija. Prek gostovanj tujih raziskovalcev in domačih strokovnjakov iz prakse, so v izboljšave drugostopenjskih programov vključeni tudi zunanji sodelavci, skupaj s katerimi izvajalci posameznih predmetov oblikujejo ukrepe za izboljšanje kvalitete programa. Z vzpostavitvijo projektne/raziskovalne dela pri posameznih predmetih, ki zahteva tudi sodelovanje s podjetji, so v izboljšave vključeni tudi potencialni delodajalci. Pridobljene informacije in predloge s strani delodajalcev poskušajo skrbniki študijskih programov upoštevati v okviru drugostopenjskih programov, delodajalci pa so večkrat povabljeni tudi k sodelovanju na različnih okroglih mizah, ki so organizirane po posameznih katedrah. Izvajalci evalviranih študijskih programov sodelujejo tudi na najrazličnejših javnih strokovnih razpravah, srečanjih, okroglih mizah ter tako v proces spremljanja drugostopenjskih študijskih programov vključujejo tudi druge deležnike iz širšega okolja.

Skrbniki evalviranih študijskih programov **skrbijo za kakovost pedagoškega procesa** s spremljanjem vsebin po predmetih, z opravljenimi pogovori izvajalcev predmetov s študenti, z usklajevanjem vsebin in učnih načrtov, s pogovori in usklajevanji med posameznimi izvajalci predmetov tudi na drugih programih.

Glede **skrbi za internacionalizacijo** na evalviranih drugostopenjskih programih ugotavljamo, da se giblje število predmetov, ki so potekali v študijskem letu 2014/15 v angleškem jeziku od 1 do 4, na teh programih je bilo vpisanih tudi od 1 do 4 tuji študentje, prav tako je toliko drugostopenjskih študentov teh programov odšlo na izmenjavo v tujino, kar pomeni, da bi v prihodnje morali na posameznih drugostopenjskih programih temu nameniti še večjo pozornost in študente druge stopnje bolj spodbujati za izmenjavo. Študenti drugostopenjskih študijskih programov so med drugim tudi z organizacijo okroglih miz, ekskurzij v tujino in prek koordinatorjev za mednarodno izmenjavo spodbujeni za opravljanje študijskih obveznosti v tujini.

Na katedrah, evalviranih drugostopenjskih študijskih programov skrbijo za **ustrezen pedagoški in znanstveni razvoj pedagoškega kadra** in sicer z udeležbo na različnih delavnicah, z udeležbo na mednarodnih znanstvenih konferencah, z gostovanji predavateljev na tujih univerzah, prav tako se udeležujejo tudi izobraževanj, ki jih organizira UL.

V letu 2016 se na fakulteti začel proces prenove študijskih programov 1. in 2. stopnje. Konkretni **predlogi**, ki so jih zapisali skrbniki evalviranih drugostopenjskih študijskih programov so: prenova drugostopenjskih programov iz enoletnega v dvoletnega, uvajanje novih (aktualnih) vsebin v okviru posameznih predmetov, uvajanje ustrežnejših oblik dela s študenti, sodelovanje s podjetji (projektne načine dela pri vsaj enem predmetu), tesnejše sodelovanje s študenti, ustrezna vertikalna in horizontalna povezanost predmetov, rednospremljanje povratnih informacij glede študijskega programa.